

NOTAT

09-10-2025
MJ/FF/IRF

Dansk Skovforenings forslag til justering af skovlov, udarbejdelse af skovplan samt fremme af incitamenter til privat skovrejsning.

Revision af skovlov

Med *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* (SF, LA, K, RV) er der taget et vigtigt skridt mod at styrke skovens bidrag til den grønne omstilling. I forlængelse af aftalen er der endvidere udtrykt ønske om en revision af skovloven, således at der "gives bedre mulighed for natur og biodiversitetstiltag i skovene" (jf. [udmøntningsaftalen af 12. april 2025](#))¹.

Med dette notat ønsker vi at sætte en tydelig retning for den forestående revision af skovloven. Vi arbejder for at fastholde skovloven som en selvstændig sektorlov, der anerkender skovenes mange samfundsmæssige funktioner og sikrer en balanceret forvaltning med respekt for både produktion, natur og rekreation. Samtidig er der behov for målrettede justeringer, der styrker skovenes bidrag til biodiversitet – blandt andet gennem bedre rammer for skovgræsning og udlægning af urørt skov, hvor det er fagligt og driftsmæssigt velbegrunder. Endelig er det afgørende, at skovene får bedre muligheder for at bidrage aktivt til den grønne omstilling og udviklingen i landdistrikterne, herunder gennem øget adgang til at etablere byggeri og vedvarende energianlæg i skov.

Skov er altid godt!

Uanset forvaltningsform, vil skoven bidrage positivt til samfundsmæssigt ønskværdige mål. Det gælder CO₂-optag og -lagring, træproduktion, grundvandsbeskyttelse, kvælstofreduktion, rekreative formål samt natur og biodiversitet. Skoven bidrager aktivt til det hele, men kan ikke levere maksimalt på samtlige dagsordener samtidig.

Grundlæggende støtter Dansk Skovforening alle frivillige og positive incitamenter, der kan understøtte et aktivt og flersidigt skovbrug i Danmark. Samtidig er det vigtigt, at vi har så gode og fleksible rammer for dansk skovbrug som muligt.

For at indfri Den Grønne Treparts ambitioner, er det afgørende, at skovejere får handlefrihed til at forvalte skoven. Ejerglæde og virkelyst er helt centrale elementer, hvis der skal rejses yderligere 250.000 ha ny skov frem mod 2045.

¹ Baggrundsnotat: [Microsoft Word - Bilag 3 - Baggrundsnotat til journalister.docx](#)

Skovloven som sektorlov for skovbruget

Udmøntningsaftalen lægger op til ændringer i skovloven. Mens vi er enige i, at der kan være behov for justeringer, er det afgørende at fastholde skovlovens status som sektorlov for det aktive skovbrug.

Skovloven er en specialiseret og fagligt funderet ramme for skovforvaltning, og den har gennem årtier sikret en balanceret udvikling af det danske skovbrug – både hvad angår produktion, økonomi, natur og rekreative værdier. Skovloven er den ramme, som har sikret, at vi er gået fra 2-3 pct. skov i starten af 1800-tallet til 15 pct. skov i dag.

- **Skovlovens formålsbestemmelse understøtter bæredygtig drift.** Alle nøgleindikatorer i den danske skovstatistik understøtter, at skovloven fungerer efter hensigten. Den har skabt stabile rammer for langsigtet investering, naturhensyn og bæredygtig drift. En revision bør derfor ikke udvande sektorlovens faglige fundament ved et bredere og mere uklart formål.

Dansk Skovforening er enig i, at der visse steder kan være behov for at justere skovloven, men det er vigtigt at være opmærksom på, at skovloven allerede i dag skaber gode muligheder for natur og biodiversitet. Skovlovens formål bør fastholdes, dog med konkrete justeringer.

- **Undtagelsesbestemmelse i skovloven.** Skovloven skal fremover give større mulighed for at fremme natur og biodiversitet på arealer med fredskov. Det gælder primært i forhold til den urørte skovrejsning, men også i forhold til tiltag i de eksisterende skove. I stedet for at udvide skovlovens formålsparagraf generelt, som i forvejen er ganske bred og har fokus på en bæredygtig forvaltning af skovene, kan der indføres en undtagelsesbestemmelse, som giver mulighed for at fravige visse driftsmæssige krav.

Bestemmelsen bør dække særlige tilfælde, hvor skovarealer bidrager væsentligt til opfyldelsen af nationale mål for natur og biodiversitet. Bestemmelsen kan tage afsæt i den eksisterende formålsparagraf om bæredygtig skovdrift, men præcisere, at der i konkrete tilfælde kan gives dispensation eller anvendes særlige forvaltningsprincipper, når det er nødvendigt for at fremme biodiversitet, truede arter eller særlige naturtyper.

- **Opdateret vejledning.** Desuden bør vejledningen til skovloven gennemgås og opdateres. Det er vores klare vurdering, at mange af de ønskede tiltag til fremme af natur og biodiversitet allerede kan rummes inden for lovens nuværende rammer. En sådan gennemgang vil kunne skabe større klarhed og fleksibilitet i praksis, uden at det kræver ændringer i selve lovteksten.

Dermed bevares skovloven som sektorlovgivning med fokus på bæredygtig drift, samtidig med at der skabes en fleksibel ramme for at understøtte politiske ambitioner på naturområdet.

Eksisterede muligheder i skovloven og forslag til justeringer

Der er flere muligheder i den eksisterende lovgivning for at fremme natur og biodiversitet i skovene. På arealer med fredskovspligt kan man fx udlægge dele af arealerne til skovgræsning, eller man kan omdanne arealerne med fokus på naturlig hydrologi. Der er med andre ord ikke dyrkningspligt på fredskovarealer i form af aktiv pleje, men blot et krav om, at der altid skal være skov.

Urørt skov og urørt skovrejsning

Den eksisterende skovlov giver således allerede en række muligheder for at fremme natur og biodiversitet, herunder urørt skov, på fredskovspålagte arealer. Når skovejere ikke er forpligtet til at dyrke deres fredskovspålagte areal, åbner det for en mere naturbaseret tilgang til skovforvaltningen. På konkrete områder kan det dog være formålstjenligt at justere skovloven, så den bedre kan bidrage til at indfri målsætningerne om øget skovrejsning, en styrket naturindsats og rekreative muligheder.

- **Pulje til urørt skov.** Der findes allerede i dag tilskudsordninger til udlægning af urørt skov, som kan bidrage til at styrke naturlige processer og fremme biodiversiteten. Eksempelvis puljen til urørt skov, som ikke er reguleret i skovloven. Der indsendes hvert år langt flere ansøgninger, end der er midler i puljen. Hvis man ønsker at gøre mere for natur og biodiversitet i eksisterende skov, bør man derfor øge denne pulje.
- **Reduktion af plantetal ift. 100.000 ha urørt skovrejsning.** Aftale om et Grønt Danmark indeholder en målsætning om 250.000 ha skovrejsning. Heraf 100.000 ha urørt skovrejsning. Ønsket om urørt skovrejsning, som det fremgår af *Aftale om et Grønt Danmark*, kan allerede i dag realiseres inden for rammerne af den eksisterende skovlov. Dog er det kun muligt i form af tilplantning med hjemmehørende arter, samtidig med at vejledningen til skovloven indeholder et krav om minimum 2.500 planter pr. ha.

Skovlovens eksisterende regler og kravet om 2.500 planter pr. ha. er lavet med henblik på plantning til aktivt skovbrug og træproduktion, hvor plantetallet normalt er i størrelsesordenen 3.000-4.000 planter pr. ha. Kravet giver imidlertid hverken fagligt eller økonomisk mening ift. urørt skovrejsning, hvor skoven ikke plantes mhp. aktivt skovbrug, og der ikke opnås en indtægt fra tynding af træerne.

Lavere plantetal bør håndteres via undtagelsesbestemmelse. Kravet bør derfor lempes, hvis det skal gøres attraktivt for den enkelte lodsejer at bidrage til at indfri de 100.000 ha urørt skovrejsning. Vi opfordrer til, at dette håndteres via en undtagelsesbestemmelse i skovloven, hvor der gives mulighed for assisteret naturlig tilgroning gennem plantning af træer i mindre øer, der kan agere frøkilder og dermed accelerere den naturlige tilgroning.

Afvejning af klimabidrag og naturværdier. Såfremt man reducerer plantetallet til urørt skovrejsning, skal man dog være opmærksom på, at det mindsker opbygningen af vedmasse og den samlede kulstofbinding, og derfor negativt påvirke den forventede klimaeffekt, som skovene kan bidrage med. Det vil dermed medføre behov for et genbesøg af beregningerne for den urørte skovrejsnings samlede klimabidrag jf. *Aftale om et Grønt Danmark*. Samtidig opnås forskellige naturværdier, afhængigt af, om man vælger naturlig tilgroning eller mere aktive former for tilplantning.

Skovgræsning

Skovgræsning kan bidrage til at fremme natur og biodiversitet på eksisterende fredskovsarealer, selvom omfanget af skovgræsning vil have sine naturlige grænser i det aktive skovbrug. En mere fleksibel tilgang kan være befordrende for at kombinere de flersidige hensyn.

- **Nemmere adgang til skovgræsning.** Det grundlæggende forbud mod skovgræsning blev indført sammen med skovloven i begyndelsen af 1800-tallet som en værnsbestemmelse mod, at skoven blev forarmet eller ikke formåede at vokse op, hvis græsningstrykket blev for stort. Denne risiko er i dag ikke til stede, og skovgræsning er i dag tilladt på op til 10 pct. af

skovarealet. Der kan også søges dispensation til at udvide dette areal – dog er praksis ganske restriktiv, og processen administrativt tung. Skovlovens bestemmelser bør derfor lempes.

- **Anmeldeordning.** En mulighed er, at der etableres en anmeldeordning for skovgræsning, som kan erstatte den nuværende dispensationspraksis. Hvor der i dag skal sendes en ansøgning til de relevante myndigheder, hvis man ønsker at lave skovgræsning, foreslår vi i stedet en anmeldeordning, således at skovejeren blot skal anmelde, hvis der ønskes skovgræsning på mere end 10 pct. af skovens areal. En anmeldeordning giver Styrelsen for Grøn Arealudvikling og Vandmiljø (SGAV) mulighed for at tage stilling til, hvorvidt den anmeldte skovgræsning påvirker f.eks. internationale beskyttelsesområder og bilag IV-arter, men SGAV slipper for at vurdere skovgræsningens generelle påvirkning af skoven. En sådan ordning vil gøre det lettere for skovejere at bidrage til naturpleje og biodiversitet, samtidig med at administrationen hos SGAV lettes.
- **Bedre muligheder for naturlig hydrologi.** Genopretning af naturlig hydrologi er i dag mulig, så længe der ikke opstår konflikt med vandløbsloven. Men der er behov for en aktiv ordning til at styrke incitamentet til genopretning af naturlige vandløb efter, at den tidligere Natura 2000-ordning er udfaset, hvorfor en sådan ordning bør genindføres. Tilsvarende kan en sådan ordning også skabe mulighed for udtagning af lavbundsjord i skovene og på den måde bidrage til både klima- og naturmål.

Samlet set er der dermed potentiale i skovloven for at danne ramme for naturfremmende tiltag – men det kræver nogle justeringer, hvis mulighederne skal udnyttes mere konsekvent og målrettet.

Anlæg i skov – nye muligheder for friluftsliv og grøn omstilling

Skovloven indeholder i dag et forbud mod bygninger, infrastruktur og anlæg i fredskov, som ikke er direkte knyttet til skovbrug. En lempelse af reglerne på dette område vil give større muligheder for friluftsliv, og for at skovarealer også kan benyttes til opstilling af VE-anlæg i form af vindmøller. Dette bør gælde både eksisterende skovarealer og ny skov.

Derfor er det positivt, at der i den kommende revision af skovloven lægges op til øget fleksibilitet i forhold til eksisterende bygninger i fredskov. Skal skovloven reelt understøtte både etablering og langsigtet forvaltning af 250.000 ha ny skov, er det afgørende, at der åbnes for muligheden for at opføre nye bygninger og anlæg både i eksisterende og ny skov.

- **Nye muligheder for friluftsliv.** Positive incitamenter er en forudsætning for, at private aktører investerer i skovrejsning og skovforvaltning. Muligheden for at etablere mindre bygninger – som jagtthytter, klubhuse til lokale mountainbikeforeninger eller andre faciliteter til friluftsliv – kan styrke skovens rekreative værdi og samtidig bidrage til en bæredygtig økonomi for skovejerne. Det handler ikke om en grundlæggende ændring af skovens formål og dynamik, men om at skabe bedre rammer for aktivt brug og friluftsliv til gavn for både ejere og forskellige typer af brugere, hvilket også kan skabe indtægter og engagement for skovejeren. Samtidig bør jagt anerkendes som friluftaktivitet på linje med f.eks. at gå til spejder, således at det også er muligt at opsætte en jagtthytte.

Hvis revisionen af skovloven kun adresserer eksisterende bygninger, risikerer man at fastholde en model, der ikke understøtter fremtidens behov – hverken for natur, friluftsliv eller grøn erhvervsudvikling.

- **Vindmøller i eksisterende skov – en nødvendig del af den grønne omstilling.** Det er i stigende grad en udfordring at finde egnede steder til at opsætte vindmøller i Danmark.

Med *Aftale om et Grønt Danmark* intensiveres kampen om arealerne, og store dele af det åbne land, hvor vindmøller tidligere kunne placeres, vil fremover blive udlagt til naturformål – herunder lavbundslande og arealer med urørt skovrejsning. Samlet set forsvinder op mod 240.000 ha landbrugsjord, som tidligere kunne anvendes til opsætning af VE.

Derfor vil det bidrage væsentligt til den grønne omstilling, hvis der åbnes for opsætning af vindmøller i skov - både eksisterende og kommende / ny skov.

I regeringens seneste udspil *Fair, fornuftig, fleksibel – udbygning af vedvarende energi på land*² lægges op, at der fremover kan opsættes vindmøller på de 150.000 ha., som indgår i grøn trepart. Dette vil imidlertid de facto være en indskrænkning af det areal, hvor der i dag kan opstilles vindmøller. Dermed bliver det svært at indfri de politiske ambitioner om mere VE på land. Reglerne bør derfor ændres, så der også åbnes for opsætning af vindmøller i de eksisterende skove, på linje med de regler, der gælder for det åbne land.

15 pct. mere areal til VE. En ændring af reglerne for vindmøller i eksisterende skov vil udvide potentialet for vindenergi med op mod 15 pct. af Danmarks samlede areal, som i dag er kategoriseret som skov. Samtidig vil indtægter fra udlejning til energiformål styrke det økonomiske grundlag for skovejerne – og dermed understøtte både skovrejsning og langsigtet skovforvaltning samt naturtiltag. Skal vi have mere skov og mere vedvarende energi, må skovloven afspejle begge ambitioner.

Skovplan og fremme af incitamenter til privat skovrejsning (gennemførelse af Grøn trepart)

For at indfri ambitionerne i *Aftale om et Grønt Danmark* om 250.000 ha skovrejsning er det vigtigt, at der er de rette økonomiske incitamenter, og at ejerne har en høj grad af frihed til at forvalte skoven.

Genbesøg af incitamenter i 2027. Det er oplagt at genbesøge støttesatserne og undersøge muligheden for at tilføre flere midler til udlægning af urørt privat skov samt til genopretning af naturlig hydrologi. Med den faste tilskudssats på 75.500 kr./ha er skovrejsningen målrettet specifikke jorder, som ikke nødvendigvis indfrier de samfundsmæssige ønsker, der er til skovrejsningerne i form af kvælstofretention, grundvandsbeskyttelse, biodiversitet mv. Muligheden for at differentiere støttesatsen til skovrejsning bør derfor undersøges nærmere, så det bliver mere attraktivt at rejse skov på flere arealer.

² [Fair. Fornuftig. Fleksibel.](#)

- **De eksisterende skoves rolle i en kommende skovplan.** De eksisterende skove bidrager allerede i dag til alle at opfylde politiske ønsker om klimaeffekt, biodiversitet, friluftsliv og produktion – som det også er målet, at de nye skovrejsninger skal bidrage til. En national skovplan bør derfor fremme en fortsat bæredygtig drift af også eksisterende skove og understøtte deres fortsatte positive udvikling som en integreret del af løsningen på samfundets store udfordringer.

Fastholdelse af nuværende adgangsforhold

De nuværende adgangsregler til privat skov fungerer godt og nyder bred opbakning i befolkningen. Samtidig er det vigtigt at understrege, at adgangsreglerne ikke er en del af skovloven, men reguleres via naturbeskyttelsesloven og adgangsbekendtgørelsen.

- **Balance mellem natur og rekreation.** 9 ud at 10 danskere er tilfredse med de eksisterende muligheder for at færdes i skovene, og reglerne sikrer en fornuftig balance mellem offentlig adgang, lodsejerens rettigheder og hensynet til naturen.
- **Svækkelse af incitamentet.** En generel udvidelse af adgangsreglerne – fx fladefærdelse eller udvidede adgangstidspunkter – vil svække incitamentet til at rejse og eje skov. Det vil for det første gøre det markant sværere at opretholde en indtægt fra jagtudlejning, for det andet gøre det vanskeligere at tiltrække private investeringer i skovrejsning, samt for det tredje risikerer det at underminere den lokale forvaltning, som i dag bygger på tillid og frivillige aftaler med aktører som spejdere, orienteringsløbere og friluftsföreninger.
- **Negativ påvirkning af dyrelivet.** Samtidig vil øget og ukontrolleret færdsel i skovene have negativ betydning for biodiversiteten. Dyrelivet – herunder sårbare arter som ynglende rovfugle – har behov for ro og uforstyrrede zoner. En udvidelse af adgangsreglerne vil derfor ikke alene svække lodsejernes engagement, men også naturens robusthed.